

...hogy élni tudjunk
a természet adta
lehetőségekkel

AZ ÖKOSZISZTÉMA- SZOLGÁLTATÁSOK ÉS JÓLLÉTÜNK KAPCSOLATA

ökoszisztéma-
szolgáltatás

a természet ajándékai

TESTI-LELKI FELTÖLTŐDÉS
– AZ ÖKOTURISZTIKA SZEREPE AZ
EGÉSZSÉGMEGŐRZÉSSEN

Sopron, 2018. május 25.

Kisné dr. Fodor Livia

livia.fodor.kisne@fm.gov.hu

Természetmegőrzési Főosztály
Agrárminisztérium

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

- **A közösségi jelentőségű természeti értékek hosszú távú megőrzését és fejlesztését, valamint az EU Biológiai Sokféleség Stratégia 2020 célkitűzésének hazai szintű megvalósítását megalapozó stratégiai vizsgálatok**

Kedvezményezett: Agrárminisztérium (volt Földművelésügyi Minisztérium)

Partnerek: MTA Ökológiai Kutatóközpont, MTA Agrártudományi Kutatóközpont Talajtani és Agrokémiai Intézet, Agrárgazdasági Kutatóintézet, BFKH Földmérési, Távérzékelési és Földhivatali Főosztály (~ FÖMI), Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság, Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság

Területi fókusz: Natura 2000 hálózat, természetes és természetközeli ökoszisztémák...az ország teljes területe

Időtartam: 2016. okt. 1. – 2020. dec. 31.

Költségvetés: 1,07 milliárd Ft

Finanszírozás: Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program (70%); Versenyképes Közép-Magyarország Operatív Program (30%)

ÁLLAPOTFELMÉRÉS, HELYZETÉRTÉKELÉS

PI. biotikai adatok, előfordulási és elterjedési térképek; országos ökoszisztéma-térkép és állapot-térképek; tájkarakter-területek állapotértékelésének országos adatbázisa; zöldinfrastruktúra-hálózat térkép

A MEGŐRZÉST SZOLGÁLÓ ESZKÖZRENDSZER FEJLESZTÉSE

PI. mintavételi módszertanok; módszertan a hazai ökoszisztémák térképezéséhez és értékeléséhez; útmutató a tájkarakter-változások monitorozásához; országos zöldinfrastruktúra fejlesztési terv

BEVONÁS, RÉSZVÉTEL, SZEMLÉLET- FORMÁLÁS

PI. szakértői együttműködési platform; szakmapolitikai - interdiszciplináris részvételi mechanizmusok; tudományos-szakpolitikai platform, helyi szintű részvételi tervezési módszertan; szemléletformálási akciók

Egyezményekből, stratégiákból, irányelvekből eredő feladatok teljesítése

PI. EU élőhelyvédelmi és madárvédelmi irányelv, EU Biológiai Sokféleség Stratégia 2020; A Biológiai Sokféleség Megőrzésének Nemzeti Stratégiája (2014-2020); Európai Táj Egyezmény (2007 évi CXI tv.)

4 FEJLESZTÉSI ELEM

A természetvédelem országos programja.

tájkarakter

a természet arcai

Természeti és táji értékek táji léptékű megőrzésének stratégiai megalapozása

natura

a természet értékei

A közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek megőrzését szolgáló tudásbázis fejlesztése

ökoszisztéma-
szolgáltatás

a természet ajándékai

Nemzeti ökoszisztéma szolgáltatás-térképezés és -értékelés

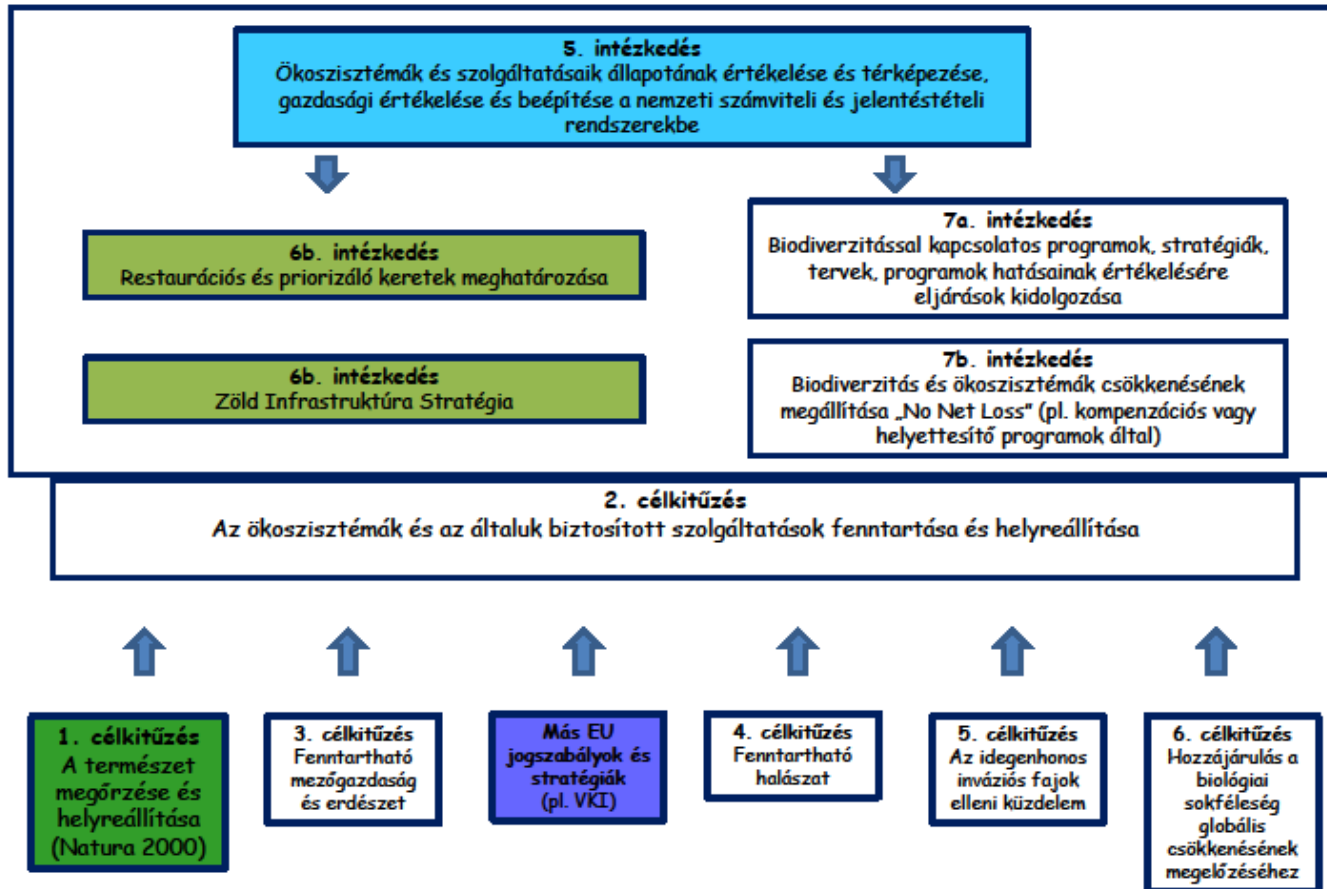
zöldinfrastruktúra

a természet hálózatai

A zöldinfrastruktúra megőrzését és fejlesztését megalapozó stratégiai keretek meghatározása

EU Biodiverzitás Stratégia 2020

ökoszisztéma-
szolgáltatás

a természet ajándékai

Nemzeti Ökoszisztéma-szolgáltatás Térképezés és Értékelés

sokszínű zöld
a természetem

AGRÁRMINISZTERIUM

MTA
ÖKOLÓGIAI
KUTATÓKÖZPONT

BUDAPEST FŐVÁROS
KORMÁNYHIVATALA

AKI Agrárgazdasági
Kutató Intézet

MTA ATK
Magyar Tudományos Akadémia
Agrártudományi Kutatóközpont

Ökoszisztéma-szolgáltatás:

Mindazon javak, amelyeket az **ember** az **ökoszisztémáktól** szerez, és amelyek a **társadalmi jóléthez** közvetlenül vagy közvetve hozzájárulnak.

sokszínű zöld
a természetem

ökoszisztéma-
szolgáltatás
a természet ajándékai

Ökoszisztéma-szolgáltatások csoportosítása

Szabályozó és fenntartó szolgáltatások

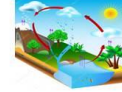
Szűrés/tisztítás/megkötés az ökoszisztémák által

Vizuális/hang/szag hatások mérséklése

Felszíni degradáció elleni védelem

Hidrológiai ciklus, vízáramlás

Árvízvédelem és csapadékvíz-gazdálkodás

Állati beporzás és magterjesztés

Globális éghajlatszabályozás

Mikroklima szabályozás

Ellátó szolgáltatások

Agrár-ökoszisztémákban termesztett növények

Tenyésztett állatok és termékeik

Vadon élő növények és állatok

Biomassza direkt felhasználása vagy feldolgozása

Genetikai készletek gyógyszeripari célú felhasználása

Növényi energiaforrások

Kulturális szolgáltatások

Természet rekreációs célú használata

Természet megfigyelése

Kulturális örökség

Szimbólumok, emblemikus növények és állatok

Estétikai funkció

Tudományos célú használat és oktatás

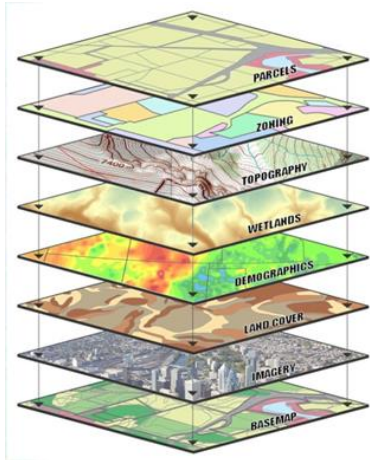
Célok:

- hazai ökoszisztémákat és ökoszisztéma-szolgáltatásokat leíró és térbeli adatbázisok kialakítása
- ökoszisztéma-szolgáltatások biofizikai, gazdasági és társadalmi értékelése
- az ökoszisztémák állapota és szolgáltatásnyújtó-képessége hatásainak elemzése a társadalmi jólétre
- széles körű tudományos-szakmapolitikai és társadalmi hitelesség biztosítása

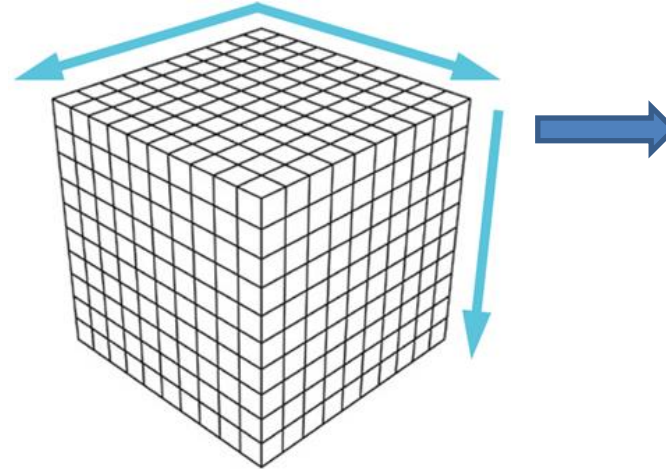

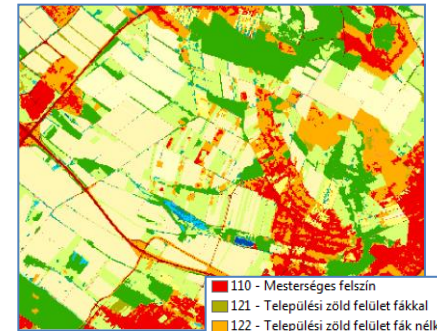
Bemenő adatok

„Adatkocka”

Ökoszisztéma alaptérkép

110	- Mesterséges felszín
121	- Települési zöld felület fákkal
122	- Települési zöld felület fák nélkül
131	- Szilárd burkolatú út, vasút
132	- Földút
210	- Szántó
220	- Állandó kultúra
230	- Komplex területek
300	- Gyepterületek és egyéb lágyszárú növényzet
314	- Padkás szikések
330	- Máshová nem besorolható lágyszárú állomány
400	- Erdők és fás területek
440	- Faültetvény
450	- Máshová nem besorolható fászsárú állomány
510	- Vízben álló mocsári/lápi növényzet
520	- Láp és mocsárrétek
530	- Fás lápok
610	- Tó
620	- Folyó

- 20m raszter, európai vetület
- MAES alapú kategóriarendszer
 - ÁNÉR-ből optimalizálva
 - Bővíthető a rendelkezésre álló bemenő adatok szabta korlátokkal

Célok:

- hazai ökoszisztémákat és ökoszisztéma-szolgáltatásokat leíró és térbeli adatbázisok kialakítása
- ökoszisztéma-szolgáltatások biofizikai, gazdasági és társadalmi értékelése
- az ökoszisztémák állapota és szolgáltatásnyújtó-képessége hatásainak elemzése a társadalmi jólétre
- széles körű tudományos-szakmapolitikai és társadalmi hitelesség biztosítása

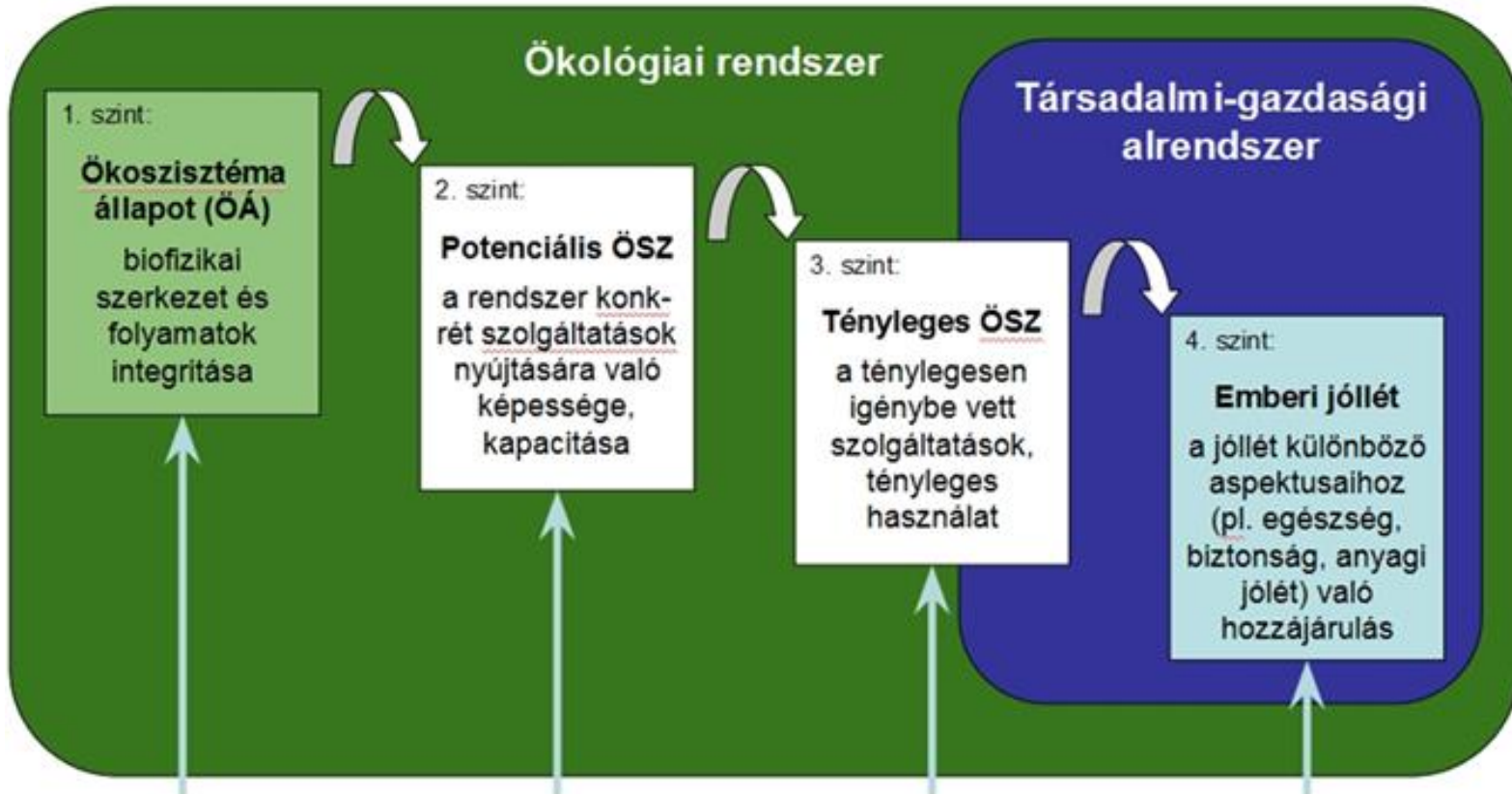

Elvi háttérrel adó kaszkád rendszer

ökoszisztéma állapot → emberi jóllét

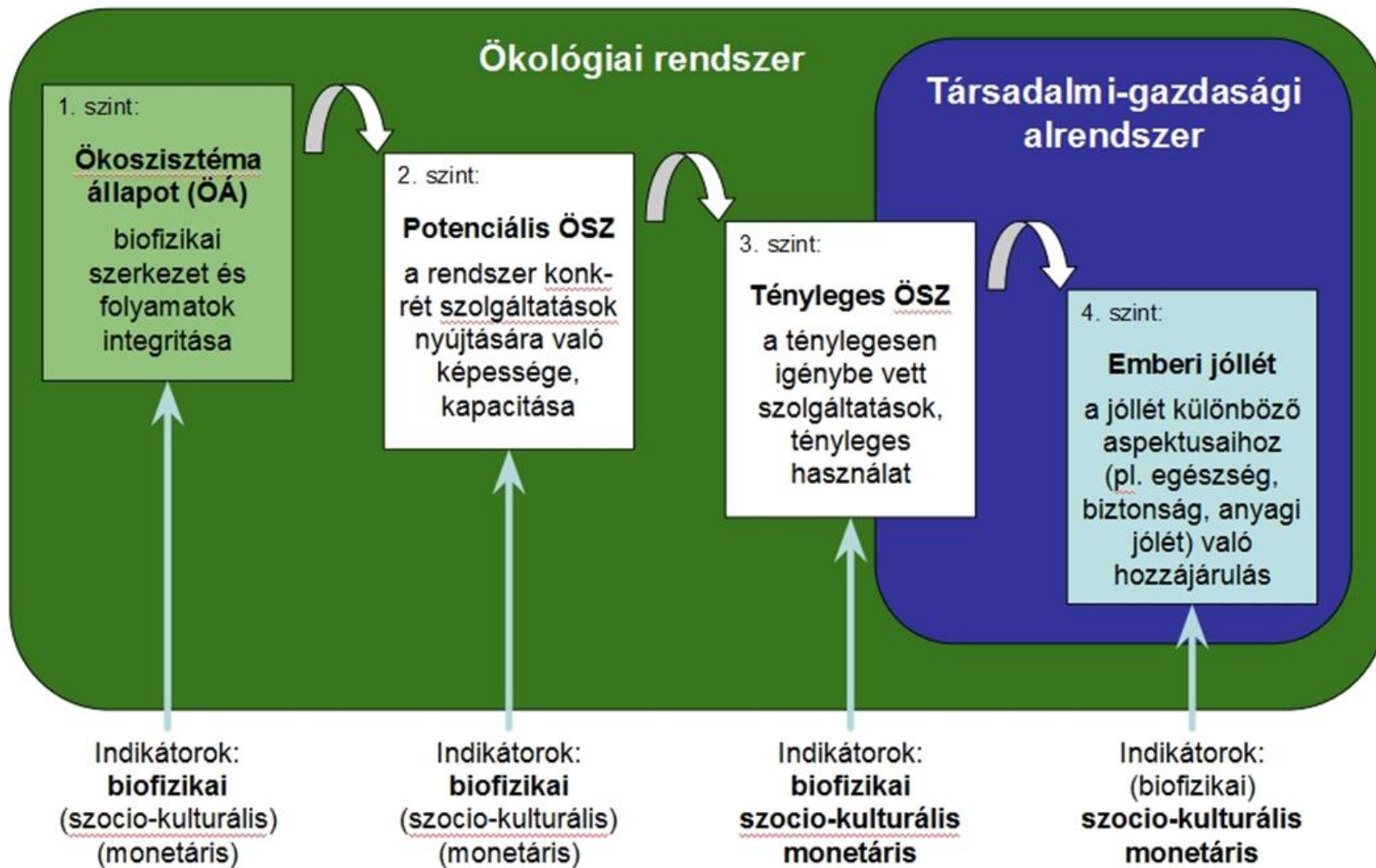
- ember alapvető fiziológiai szükségletei (önfenntartás)
- az egészség,
- a biztonság,
- az emberi kapcsolatok,
- a tudásszerzés
- a szabadság

ÖKOSZISZTÉMA-SZOLGÁLTATÁSOK ÉRTÉKELÉSE

A természetvédelem országos programja.

Előkészítő szakasz eredményei

Részvételiség

- érintett-elemzés és részvételi stratégia

Ökoszisztéma térkép

- ökoszisztéma kategóriarendszer (EU-s rendszerbe konvertálható)
- az ökoszisztéma térkép első változata

Ökoszisztémaállapot-értékelés előkészítése

Ökoszisztéma-szolgáltatások értékelés előkészítése

Ökoszisztéma-szolgáltatások hazai kategóriarendszere (CICES 4.3 adaptálásával)

Priorizálási munkafolyamat során kiválasztott 13 ökoszisztéma-szolgáltatás

Munkatervek a megvalósítási szakaszra

Priorizáló műhelymunkák során kiválasztott ökoszisztéma-szolgáltatások:

Ellátó szolgáltatások

Agrár-ökoszisztémákban
termesztett növények

Tenyésztett állatok
és termékeik

Növényi
energiaforrások

Kulturális szolgáltatások

Természet rekreációs
célú használata

Kulturális örökség

Szabályozó és fenntartó szolgáltatások

Szűrés/tisztítás/megkötés
az ökoszisztémák által

Vizuális/hang/szag
hatások mérséklése

Felszíni degradáció
elleni védelem

Hidrológiai ciklus,
vízáramlás

Árvízvédelem és
csapadékvíz-gazdálkodás

Állati beporzás
és magterjesztés

Globális
éghajlatszabályozás

Mikroklíma
szabályozás

Megvalósítási szakasz feladatai

- ökoszisztéma térkép továbbfejlesztése
- ökoszisztéma-állapot értékelése és térképezése
- ökoszisztéma-szolgáltatások értékelése és térképezése az egymásra épülő kaszkád szinteken, szakértői munkacsoportok összehangolt munkájával
- gazdasági- társadalmi elemzések, jóléti dimenziók meghatározása
- jövőképelemzések
- eredmények szintézisén alapuló döntéshozói összefoglaló, javaslatok a gyakorlatba épülésre, jogszabályi, gazdasági integráció elősegítésére
- adatok biztosítása más szakterületek kapcsolódó feladatainak ellátásához

*...hogy élni tudjunk
a természet adta
lehetőségekkel*

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

ökoszisztéma-
szolgáltatás

a természet ajándékai

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE